

کسب‌ها: از اعظم لاریجانی

احساس تنهایی در نوجوانانی می‌شود که سبک فرزند پروری والدین خود را طرد کننده و ناهمسان ادراک کرده‌اند کانگر و همکاران (۱۹۹۲) دریافتند که شرایط سخت اقتصادی باعث پریشانی‌های هیجانی والدین می‌شود. این حالت‌های هیجانی منفی به طور مستقیم بر ظرفیت والدین برای تربیت و ارتباط با فرزند آن تأثیر می‌گذارد و در نهایت به ایجاد مشکلات سازگاری، همچون رفتار صد اجتماعی، افسردگی، احساس تنهایی و خصومت منجر می‌شود.

پژوهشی که توسط آقای احمد لعلی فان، کارشناس ارشد و مدرس دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه مشهد و آقای عباس علی عسگری، کارشناس ارشد روان‌شناسی انجام شده است، نشان می‌دهد که از میان کلیه متغیرهای مورد مطالعه، سه متغیر بعد کرمی - حمایت‌گری، بعد خودمختاری از سبک فرزندپروری اقتدار منش و متغیر ادراک از پایگاه اقتصادی - اجتماعی، مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر احساس تنهایی نوجوانان دختر است.

بعد کرمی و حمایت‌گری به ویژگی‌هایی نظیر پاسخگو بودن والدین، برقراری روابط گرم و صمیمانه با فرزند آن و تشویق آنان به صحبت در مورد مشکلاتشان اختصاص دارد. نتایج نشان داد که افزایش میزان کرمی و حمایت‌گری والدین می‌تواند با کاهش احساس تنهایی همراه باشد. به طور کلی می‌توان بیان داشت که پاسخگو بودن والدین، برقراری روابط صمیمانه و گرم با فرزند آن و حمایت مناسب از آنان می‌تواند به ایجاد رابطه متقابل با والدین و افزایش اعتماد به نفس آنان در روابط اجتماعی منجر شود و در نهایت احساس تنهایی را به طور مؤثر کاهش دهد.

بعد خودمختاری از سبک فرزندپروری اقتدار منش، دومین مؤلفه معنی‌دار در پیش‌بینی احساس تنهایی است. این مؤلفه، خصیصه‌هایی همچون دادن اجازه ابراز نظر به فرزند آن به صورت آزادانه، احترام به عقاید آنان، در نظر گرفتن خواست‌های آنان و هم چنین مشارکت دادن فرزند آن در تدوین قواعد و مقررات خانوادگی را شامل می‌شود. خصیصه خودمختاری می‌تواند از خلال تقویت خودمختاری و استقلال درون فردی نوجوان، به افزایش روابط اجتماعی مناسب‌تر و در نهایت کاهش احساس تنهایی منجر گردد.

پژوهش مذکور همچنین نشان می‌دهد که هر چه ادراک فرد از پایگاه اقتصادی - اجتماعی خانواده بالاتر باشد، میزان احساس تنهایی کاهش می‌یابد و بالعکس. بنابراین ادراک پایگاه اقتصادی - اجتماعی با تأثیر غیرمستقیم خود می‌تواند به کاهش رفتارهای ناسازگارانه اجتماعی یا افزایش شایستگی‌های فردی و اجتماعی در نوجوانان منجر گردد.

منبع: فصل‌نامه علمی-پژوهشی / اصول بهداشت روانی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، سال دهم، شماره ۳۷

خانواده و پیشرفت‌ها

توان پیش‌بینی سبک‌های فرزند پروری ادراک شده و متغیرهای جمعیت‌شناختی بر احساس تنهایی دختران دانش‌آموز

از جمله بحران‌های مهم دوران نوجوانی که سازگاری فرد با محیط را دچار مشکل می‌کند، احساس تنهایی است. تنهایی، تجربه فردی ناخوشایندی مانند تفکر فرد مبنی بر متمایز بودن از دیگران است که با مشکلات رفتاری قابل مشاهده، مانند غمگینی، عصبانیت و افسردگی همراه است و ناهمخوانی بین توقعات و آرزوهای فرد با امکان دستیابی او به این آرزوها را نشان می‌دهد و به صورت رفتارهایی مانند اجتناب از تماس با دیگران مشخص می‌گردد. فرانسوی و دیویس (۱۹۸۵) به ارتباط معنی‌داری بین احساس تنهایی در هر دو جنس و ادراک کرمی از پدرانشان دست یافتند. لمپرز و همکاران (۱۹۸۹) نشان دادند که شرایط سخت اقتصادی باعث بالا رفتن میزان افسردگی و